

tu 1820 že nekoliko stereotipno, medtem ko je bil Prešernov slovenski pesniški jezik svež in neposreden. Njegov pesniški genij je zato bolj zasijal v slovenski poeziji, ven-

dar ima sicer skromno, a častno mesto tudi v zgodovini nemške literature.

Rozka Štefanova
Filozofska fakulteta v Ljubljani

MAJA ILJINIČNA RYŽOVA: SLOVENSKA POEZIJA IZ KONCA 19. DO ZAČETKA 20. STOLETJA IN RUSKA LITERATURA

Pod tem naslovom je lansko leto v Moskvi izšel avtoreferat disertacije M. I. Ryžove (disertacija sama pa žal še ni dostopna). Avtorica je vso svojo pozornost posvetila zadnjim desetletjem preteklega stoletja, ko so stiki z Rusijo vplivali tudi na razvoj naše literature. Zanimata jo predvsem obdobji realizma in moderne, med avtorji pa predvsem Aškerc, Cankar, Zupančič, Kette in Murn in vplivi ruskih pesnikov Nekrasova, Puškina, Lermontova in Koljcova na slovensko poezijo. Ugotavlja, da doslej še ni bilo celovite študije, ki bi bila posvečena temu problemu, čeprav so o stikih že pisali predvsem v zvezi z Murnom, za Ketteja pa najdemo take podatke že v spominih nanj.

V prvem poglavju Anton Aškerc in ruska literatura je avtorica, ki je svojo disertacijo razdelila na uvod, dve poglavji in zaključek, svojo pozornost posvetila predvsem slovenskemu realizmu, spregovorila je o njegovih začetkih in zgodovinskih okoliščinah, potem pa je svojo pozornost osredotočila ob Aškercu, označila njegovo delo, se pomudila ob stikih, ki jih je imel z Rusijo (cikl Iz popotnega dnevnika, črtice Dve potovanji v Rusijo), podrobneje pa je pregledala predvsem njegov delež pri izdaji »Ruske antologije«, za katero je prevedel okrog 130 pesmi in napisal tudi biografske oznake posameznih avtorjev. Ob tem omenja, da je najbolje prevajal realiste, medtem ko je simbolistične pesmi poenostavljaj. Avtorica omenja tudi stike, ki jih je imel z vrsto ruskih literatov in znanstvenikov, in zaključuje, da so med Aškercem in rusko poezijo vsebinske in stilne stične točke, ki se kažejo predvsem v izbiri snovi, v realističnem pristopu, njegovi idejno-estetski orientaciji. Posebej pa ob tem opozarja še na vpliv Lermontova in Turgenjeva.

V drugem poglavju Poezija slovenske moderne in ruska literatura obravnava Zupančiča, Ketteja in Murna, označi slovensko

moderno, ki se je sprva posvečala le čisti umetnosti, kasneje pa se je preusmerila v aktualno nacionalnoosvobodilno in socialno problematiko. Kette, ki se je naučil ruskega jezika, je prijatelje navdušil za vrsto pisateljev, med njimi za Puškina, Lermontova, Koljcova idr., sam pa je vrsto pesmi tudi prevedel. Pri tem avtorica ugotavlja, da so neposredni vplivi nanj redki, obenem pa opozarja na podobnosti med njim in Lermontovom. — Pri Murnu opaža, da je bil bolj dovteten za vplive, o povezavi svojega dela s Puškinom je tudi sam pisal v pismu Zupančiču. Na koncu ugotavlja, da gre prej za občudovanje istih stvari kot za prevzemanje in posnemanje motivov. — Za Otona Zupančiča, ki je prevajal Koljcova, Lermontova in kasneje Puškina, pa je ugotovila, da so njegove povezave z rusko literaturo manj jasno izražene.

Temeljito poznavanje gradiva je avtorici omogočilo številne primerjave posameznih del slovenskih in ruskih pesnikov, obenem pa je odkrilo tudi celo vrsto sorodnosti med njimi. Hkrati pa je poudarila tudi samobitnost naših pesnikov, ki so sicer poznali in prevajali rusko poezijo, a niso ostali samo pri posnemanju. Izoblikovali so svoj pesniški izraz in napisali celo vrsto enkratnih umetnin.

Morda bi ob tem lahko poudarila še to — v vsaki dobi se izoblikujejo podobni ali celo enaki problemi pri različnih narodih, zveze med njimi pa se okrepe prav s posredovanjem in prevajanjem. Zato vedno lahko govorimo o podobnih motivih in sorodni problematiki pri ustvarjalcih različnih narodnosti, ne smemo pa prezreti umetniške izpovedi, ki je lahko kljub temu ali pa morda prav zaradi podobnosti enkratna in neposnemljiva. In prav to je avtorica razprave M. I. Ryžova tudi upoštevala v svojem delu.

Alenka Logar-Pleško
Filozofska fakulteta v Ljubljani